

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

La Sembra, comunicació amb valor

Pàg. 10

ENTREVISTA:

**Geneviève Huot, Territoris
Innovadors en ESS del Québec.**

Pàg. 13

ECONOMIA PER LA VIDA:

**Decreixement turístic
i transició ecosocial.**

Pàg. 16

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA:

La FESC renovada.

Pàg. 22

Salut laboral per a persones i organitzacions.

Transformem el nostre entorn mitjançant aportacions de caràcter social amb la fórmula cooperativa com a motor de canvi.

- Integració de la prevenció de riscos laborals, des de la proximitat i la implicació.
- El BenEstar de les persones, el motor de l'Economia.

Confiança

Comunitat

Coneixement

SelPrA
sepra.coop

Assegurem compromís

Descobreix les assegurances ètiques i solidàries

Amb Arc Cooperativa pots fer un consum responsable tot impulsant el mercat social

www.arc.coop

FEM ECONOMIA SOCIAL

Serveis per a entitats i col·lectius d'economia social i autònoms

Ajudem en el dia a dia: gestió
Aportem totes les eines: formacions
Impulsem idees: assessorament
Fem créixer projectes: acompanyem

També intervenim en processos de
remunicipalització i relleu empresarial

 Col·lectiu Ronda
Gestió · Assessorament · Formació

Trafalgar, 50-52 baixos, Barcelona | 93 268 21 99 | cronda.coop | info@cronda.coop

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

rocagales.cat

Editora: Fundació Roca Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Agnès Giner,
Bernat Marsé, Carla Liébana, Antònia
Montaner, Ricard Pedreira, Xavier
Pié, Joseba Polanco, Jordi Rojas, Àlex
Romaguera, Lorena Torró, Jordi Via i
Armand Vilaplana.

*Els autors són responsables dels
articles signats. Ni la direcció de la
revista ni els editors comparteixen per
força les opinions que puguin reflectir
els textos aquí inscrits*

Foto portada: La Sembra, SCCL

Disseny, maquetació i impressió:
L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL

Dipòsit legal B-22.823/80

Edició impresa: ISSN 1133-8415.

Edició digital: ISSN 2696-9386.

**Aquesta revista ha estat impresa
en paper ecològic.**

**Generalitat
de Catalunya**

Sumari

04

TORNAVEU

Paula Llaurador

05

EDITORIAL

Al costat del País Valencià

06

NOTICIARI

Agnès Giner

08

COOPERATIVES DE CATALUNYA

Impulsar el desenvolupament
del cooperativisme
Confederació de Cooperatives
de Catalunya

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

La Sembra, comunicació amb valor
i altaveu per a l'economia solidària
Sara Blázquez

13

L'ENTREVISTA

Geneviève Huot.
Anna Pujol

16

ECONOMIA PER LA VIDA

Decreixement turístic i
transició ecosocial.
David Soler

19

PREMIS ECONOMIA SOCIAL 2023

La revolució psicològica. Cap
a la construcció d'un model
alternatiu de salut mental
Ivan Rivera

22

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

La FESC renovada:
balanç i reflexions al voltant del
deshobament en Fòrum i Festival
Plenària de la FESC

25

RESSENYA

Perspectives dels joves sobre
el moviment cooperatiu
Ricard Pedreira

Un parell de preguntes (que són tres) a:

Paula Llaurador Coll

(Reus, 1992), guarda de refugi de muntanya, sòcia treballadora de La Somereta SCCL i dinamitzadora local agroecològica en el marc de la Comunalitat Reus Sud

Quan des de l'adolescència es creix en espais assemblearis on la presa de decisions és col·lectiva, trobar una fórmula per professionalitzar-se que derivi d'aquestes experiències basades en l'horitzontalitat i en posar les necessitats de les persones al centre, passant per davant de l'acumulació de capital i la jerarquia, es tradueix en poder connectar amb tots els àmbits de la vida minimitzant les contradiccions (moltes de les quals, infranquejables i eternes).

Però el **cooperativisme va més enllà**, no s'estanca en la vessant laboral, sinó que permet obrir un ventall de possibilitats a l'hora de gaudir de béns i serveis oferts per altres persones que, com tu, treballen amb aquesta finalitat i abraçades a uns valors que precisament els aporten un valor afegit, el valor del que és ètic i just.

Des de l'òptica més generalista, **considero que el moviment cooperativista és radical** perquè implica trencar amb molts hàbits, creences i maneres de fer que, en el marc del sistema econòmic capitalista, es perceben com a inqüestionables. Per tant, ser cooperativista és ser rebel i esdevenir part d'una massa crítica que neda a contracorrent per construir un model alternatiu més digne, feminista i sostenible en tots els sentits.

Malgrat el desig d'esdevenir un model transformador, **moltes vegades els moviments socials perceben llunyà el discurs cooperativista**, possiblement perquè encara cal treballar-lo en aquests espais que lluiten per garantir la igualtat d'oportunitats a tots els col·lectius, molts dels quals no tenen recursos suficients per accedir a opcions cooperativistes (siguin de consum, de treball o d'habitatge, entre moltes d'altres).

Amb recursos em refereixo no només a recursos econòmics, sinó que també parlo de temps, autoestima, apoderament... i, fins i tot, de certs privilegis, com no haver de cuidar altres persones o tenir un suport familiar al llançar-se al buit en el moment de constituir una cooperativa de treball.

El repte és, doncs, majúscul. Cal fer atractiu i accessible aquest model a totes les persones, sobretot a les que tenen més dificultats perquè se'l sentin seu i el prenguin de referència com a estratègia real per tirar endavant.

Una altra economia és possible en la mesura en què la societat la consideri essencial. L'economia social i solidària està representada en gairebé tots els sectors econòmics i es desmarca del mercat convencional; això no obstant, per molt que existeixi, ha de ser rendible i defugir la precarietat a què empenyen certs sectors.

Precisament el sector del turisme, molt castigat en la seva versió capitalista, pot esdevenir un motor de canvi en plantejar-lo des de la perspectiva de l'ESS al fomentar un impacte positiu per a les comunitats locals, així com per a les sòcies treballadores que el coordinen. L'objectiu del turismeESS (sense afany de definir-lo amb adjectius diversos) hauria de ser trobar, a través d'experiències col·lectives, l'equilibri entre el benestar de l'ecosistema i les visitants. Sobretot en el cas del món rural, assetjat per un model que fins ara l'ha venut com a espai bucòlic i romàntic on desconnectar del ritme frenètic de ciutat.

Al costat del País Valencià

La recent DANA que ha afectat durament el País Valencià ha deixat un panorama desolador: cases i infraestructures malmeses, cultius destruïts i, el més tràgic, pèrdues humanes irreparables. Aquest desastre ens recorda la urgència de construir una societat arrelada en la solidaritat, la cooperació i l'ajuda mútua, i de seguir treballant per una economia que cuidi l'entorn, la comunitat i les persones, valors fonamentals del moviment cooperatiu. Davant aquesta situació, el cooperativisme català no solament ha ofert ajuda immediata, sinó que ha reforçat un compromís a llarg termini amb les cooperatives valencianes, amb l'objectiu de reconstruir comunitats i mantenir viu l'esperit col·lectiu.

S'han activat diverses iniciatives des del teixit de l'economia social i solidària per fer arribar suport al País Valencià. La Xarxa d'Economia Solidària ha creat un fons específic per canalitzar donacions i proveir materials essencials, com productes d'higiene i aliments. Cooperatives amb presència en ambdós territoris, com Abacus Cooperativa, han posat en marxa campanyes per restablir espais educatius i culturals, com escoles i biblioteques. També, Caixa d'Enginyers ha creat un fons per atendre necessitats immediates, oferint allotjament i suport psicosocial a les persones afectades. Altres entitats com la Unió de Pagesos han iniciat campanyes de micromecenatge per recuperar el sector agrícola valencià, mentre que la Confederació de Cooperatives de Catalunya, en coordinació amb CEPES i CONCOVAL, estan dotant un fons de recuperació i reactivació econòmica. Aquestes accions exemplifiquen la capacitat de resposta immediata de l'economia social i solidària per cobrir necessitats urgents i donar suport al territori a curt, mitjà i llarg termini.

No obstant això, des d'aquest editorial és inevitable denunciar que el desastre provocat per la DANA al País Valencià no és tan sols el resultat d'un fenomen meteorològic excepcional, sinó també de la falta de previsió i compromís dels governs amb la protecció del territori i la ciutadania. Les greus conseqüències de les inundacions exposen una realitat incòmoda: la deixadesa en les inversions necessàries per reforçar les infraestructures i implementar polítiques de prevenció. A cada cop de destrucció, la societat civil respon amb esforç i solidaritat, mentre que els governs semblen actuar només amb promeses buides i pocs recursos efectius.

És hora que les administracions assumeixin responsabilitats reals i concretes, que escoltin les necessitats del territori i que facin de la seguretat de la ciutadania una prioritat innegociable. Mentre les institucions fallin, la càrrega de la recuperació recaurà en mans de les persones i els col·lectius compromesos amb el benestar comú. Cal un canvi urgent en les polítiques públiques per evitar que la solidaritat ciutadana sigui sempre l'última i única línia de defensa davant el desastre.

SOSTRE CÍVIC REP EL FINANÇAMENT EUROPEU MÉS GRAN OBTINGUT MAI PER UNA COOPERATIVA PER CONSTRUIR HABITATGE COOPERATIU

La cooperativa Sostre Cívic va anunciar a primers de novembre que el Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa li ha concedit un crèdit de 31 milions d'euros. Aquesta xifra suposa el finançament europeu més gran mai obtingut per una cooperativa i els permetrà construir 350 habitatges socials a Catalunya.

Amb aquest acord, Catalunya rep un important aval europeu per posar la primera pedra d'un model internacional alternatiu per accedir al dret a l'habitatge, un model d'èxit a ciutats com Viena (Àustria) o Copenhaguen (Dinamarca).

Els habitatges es construiran en vuit promocions sobre sòl públic cedit pels ajuntaments de Barcelona, Lleida, Manresa, Granollers i Vilafranca del Penedès. Concretament, la injecció econòmica servirà per construir 79 pisos a Barcelona, 60 a Manresa, 29 a Granollers, 25 a Lleida i 24 a Vilafranca. Les obres d'aquestes promocions començaran el 2025 per poder entrar a viure el 2026. Les persones sòcies de Sostre Cívic podran accedir als habitatges amb quotes mensuals permanents entre un 10 i un 40% per sota de les quotes habituals dels preus del mercat. Des de Sostre Cívic han explicat que aquests 31 milions d'euros serviran per finançar entre el 40 i 50% del total de les noves construccions i que la resta l'aportaran les persones sòcies i crèdits donats per entitats públiques i entitats de la banca ètica.

Tots els habitatges es construiran seguint criteris d'alta eficiència energètica i inclouran espais i serveis compartits per fomentar la vida en comunitat.

+ info: sostrecivic.coop

Democratització territorial: Transformació urbana, Economia Social i Solidària i Ecofeminisme

El nou curs d'especialització *Democratització Territorial: Transformació Urbana, Economia Social i Solidària i Ecofeminisme* busca facilitar un espai formatiu de qualitat, dirigit al públic no universitari i també universitari, que combini alguns dels eixos centrals de la Geografia Econòmica, les Ciències Polítiques i l'Economia Social i Solidària (ESS), posant èmfasi en la transició ecosocial i l'ecofeminisme.

Parteix del context de crisi multidimensional que impacta sobre els territoris, transformant les dinàmiques econòmiques, socials i ambientals arreu del món. I de com aquesta realitat exigeix una resposta estratègica que integri múltiples nivells d'intervenció i una gran diversitat d'agents, des de les institucions públiques fins a les comunitats locals.

Es tracta d'un curs amb un fort vector experiencial, que parteix d'una mirada crítica sobre el territori, la seva configuració i els principals factors d'impacte de les crisis eco-

lògica, econòmica, democràtica i de cures. I, des d'aquesta mirada, aportar una nova perspectiva sobre el model de desenvolupament territorial i les propostes de transformació urbana. Una perspectiva que parteix d'elements teòrics, per una banda, i de la resignificació del paper, i les relacions, dels actors cooperatius, públics i comunitaris, per una altra.

La proposta formativa es concreta en un Curs d'Especialització (CE) de 21 crèdits ECTS (títol propi de la UAB) que neix de la col·laboració entre la cooperativa sense ànim de lucre L'Eixida del Teler SCCL i el Departament de Geografia de la UAB. I que compta amb múltiples complicitats en l'àmbit de l'economia solidària i del municipalisme, com la Fundació Roca Galès, entre d'altres.

El període de preinscripció finalitza el 15 de desembre del 2024 i podreu matricular-vos-hi fins al 15 de gener.

Tota la info: democratitzacio.org

LA FUNDACIÓ ROCA GALÈS S'AFEGEIX AL FONS DE SUPORT AL TEIXIT COMUNITARI PER L'EMERGÈNCIA SOCIAL I SANITÀRIA PER LA DANA

Davant la crisi provocada per la DANA al País Valencià, l'economia solidària i el teixit comunitari i cooperatiu es va organitzar immediatament per donar resposta a l'emergència, que s'ha vist fatalment agreujada per la nefasta gestió institucional i pel model capitalista.

Per això es va crear una campanya de recaptació de fons a Goteo, el **Fons comunitari per la DANA**, com a resposta col·lectiva impulsada per la Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària del País Valencià (XEAS), REAS Red de Redes, la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES) i diverses entitats comunitàries i de l'economia social i solidària (ESS) catalanes i d'arreu de l'estat.

Canalitzat a través de Goteo.org, el Fons comunitari per la DANA garanteix arribar a l'ESS del País Valencià, i es comprometen a fomentar la solidaritat com a resposta principal davant aquesta crisi, i treballar per alternatives econòmiques que prioritzin el benestar col·lectiu, basades en la transició

ecosocial i el suport mutu, així com la democràcia econòmica, la justícia ambiental i la salut col·lectiva. Pròximament explicaran amb detall a què es destinarà cada euro recaptat amb aquesta campanya.

La Fundació Roca Galès ha fet una aportació dels seus recursos econòmics a aquest Fons, com a sòcia de la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES).

Cada contribució és un pas més cap a una reconstrucció sobre els fonaments de la dignitat de les persones i la defensa d'un futur sostenible del territori.

+ info: www.xeas.org, www.goteo.org

Altres fons d'ajuda del sector:

www.cepes.es,
www.fiarebancaetica.coop,
www.fundaciohortasud.org,
www.amuntpaisvalencia.cat

CAMPANYA DE SUBSCRIPCIONS A LA REVISTA CAMACUC, AMB SEU A PAIPORTA

Camacuc és una revista infantil publicada des del 1984 per l'editorial Camacuc composta sobretot per còmics, amb seu a Paiporta (Horta Sud).

Arran de la torrentada del passat 30 d'octubre causada per la gota freda (DANA) i el desbordament de la Rambla del Poio, ho han perdut tot: l'aigua va negar i omplir de fang la seva seu, destruint la redacció i tota l'oficina, magatzem i història. Només van salvar la furgoneta. Des del sector de les revistes en català s'ha fet una crida a subscriure-s'hi de manera massiva per ajudar-los a tornar a començar des de zero.

A més, des de l'APPEC (Editors de revistes en català) s'està creant un número col·laboratiu entre les diverses capçaleres que es vendrà a l'i-Quiosc (iquiosc.cat), la recaptació del qual es destinarà íntegrament a ajudar *Camacuc* a aixecar-se de nou. La Fundació Roca Galès hi col·labora a través d'aquesta revista, *Cooperació Catalana*.

La publicació s'edita en valencià amb la intenció de difondre'l i normalitzar-lo oferint lectures en format de còmic, de la mà dels millors dibuixants del País Valencià. *Camacuc* està present als col·legis, instituts, biblioteques i cases particulars. Es finança a través de subscripció i publicitat, i té una periodicitat bimensual.

Podeu subscriure-us a *Camacuc*: www.camacuc.com
Nosaltres ja ho hem fet!

ASSEMBLEA CONSTITUENT DE CULTURACOOP

El passat 19 de novembre es va celebrar l'assemblea constituent de CulturaCoop, la Sectorial de Cultura de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC).

Amb la participació de 27 cooperatives federades, es van aprovar els sectors d'activitats de les cooperatives que integren la Sectorial de Cultura de la FCTC, la nova imatge gràfica, i també es van escollir les representants de les cooperatives que formaran la Comissió de gestió durant un període de dos anys. Aquestes cooperatives són: Bit Lab Cultura, Clack Audiovisual, La Ciutat Invisible, El Refugi, llibreria crítica, Quepo, La Sembra – Agència de comunicació social, i Quesoni.

CulturaCoop entén la cultura com un mur on poder dibuixar tots els imaginaris alliberadors possibles, i també un lloc de treball digne, de progrés econòmic i social, d'oportunitats per construir projectes d'autoocupació col·lectiva que retornin a les comarques, pobles i barris. Un espai de trobada i reconeixement mutu, un espai de cultura transformadora, de creació de relat conjunt, d'articulació sociopolítica i econòmica. En definitiva, cultura com a eina de transformació social.

Consideren que en la cultura cooperativa, comunitària i transformadora, la cultura no és un pretext. És una relació social, un vincle comunitari, una forma d'expressió, un ofici, que està al servei de les persones que la protagonitzen, de les comunitats i barris que l'acullen, de la ciutat o poble que transformen. Defensen, doncs, una cultura que transforma les formes de fer des del cooperativisme de treball en el marc de l'economia social i solidària.

Des de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, es valora molt positivament la creació de la Sectorial de Cultura com un pas més per sumar esforços, de teixir aliances i de compartir objectius comuns de sectors concrets dins el cooperativisme.

+ info: cooperativest treball.coop

'NEXE' POSA EN ESCENA LA CULTURA COOPERATIVA

Entenem cultura com aquell conjunt d'expressions artístiques que ens ajuden a representar i reinventar-nos com a societat. Aquest és el punt de partida en què Nexè inicia el seu darrer número, tot posant en relleu que, dins de l'actual sistema de mercat, la cultura sovint és utilitzada per induir-nos a unes determinades pautes de consum pensades en el lucre i no en el bé comú.

Enfront d'aquesta dinàmica mercantilista, el monogràfic ens ofereix propostes que aposten per convertir-la en una eina amb què relacionar-nos i construir espais més inclusivius i democràtics. És el cas de les artillers xilenes, passant pel teatre de l'oprimit, el circ social, la música d'arrel tradicional o la dansa integrativa. Experiències que, igual que l'art urbà o les biblioteques comunitàries, contribueixen a socialitzar-nos amb vista a imaginar un món millor.

De tot plegat reflexionen la Marina Garcés, el Jordi Oliveras i altres persones que han teoritzat entorn del poder transformador de la cultura, que en la seva forma cooperativa, pot esdevenir una font de coneixement crític i emancipació social.

DEBAT

Amb:

Mar Carrera: periodista i editora, sòcia de la cooperativa Pol-len Edicions

Ivan Miró: sociòleg i activista, soci de la cooperativa Ciutat Invisible

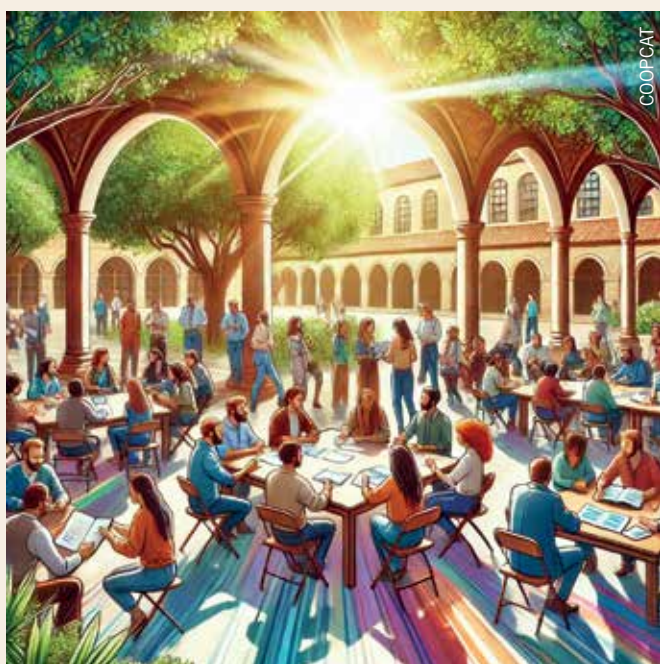
Irene Moulas: psicòloga social i comunitària, sòcia de la cooperativa Etcèteres

María Elena Coa: enginyera de projectes i responsable de finançament a la cooperativa Top Manta

Modera: Miquel Ramos, periodista expert en moviments d'extrema dreta

IMPULSAR EL DESENVOLUPAMENT DEL COOPERATIVISME

Confederació de Cooperatives de Catalunya
@CooperativesCAT

Una part rellevant per continuar avançant en el desenvolupament del cooperativisme des de les entitats representatives és promoure accions que no solament fomentin la creació de noves cooperatives, sinó també la seva consolidació i estabilitat. Per això, es plantegen mesures concretes que permetin enfortir el sector cooperatiu, a través d'una millor comprensió de les seves característiques, la difusió del seu valor en la societat i la integració del cooperativisme en la presa de decisions econòmiques de Catalunya. Aquestes mesures busquen donar suport a un model que ha demostrat ser una resposta efectiva i adaptable als reptes de la nostra societat.

La primera mesura pretén aconseguir un coneixement estadístic permanent sobre les característiques de les cooperatives que desenvolupen la seva activitat a Catalunya, a fi de poder impulsar accions específiques

que contribueixin tant a la seva consolidació com a la creació de noves cooperatives. La història ens demostra que, perquè el cooperativisme tingui més protagonisme en l'activitat econòmica, és tan important la consolidació com la creació de noves cooperatives.

La segona s'orienta a la difusió en la societat de la diversitat de models i experiències cooperatives que hi ha al nostre país, per tal que serveixin de referència als emprenedors col·lectius. Enguany ha sigut especial per la commemoració dels 125 anys, però aquesta difusió és especialment necessària en l'ensenyament reglat, tant al batxillerat com en la formació professional, ja que l'aprenentatge dels valors de la democràcia, la solidaritat i la participació són pilars importants que s'han de seguir impulsant en la societat. A més, cal també que en l'àmbit universitari es difongui el coneixement empresarial coo-

peratiu de manera generalitzada i, especialment, en aquelles especialitats directament relacionades amb l'empresa.

La tercera pretén promoure la participació del cooperativisme en les diferents taules de concertació social en què es determina el futur econòmic de Catalunya; principalment, perquè la manera que té el cooperativisme de fer front a les adversitats és un coneixement que s'ha de tenir en compte en la formulació de polítiques públiques.

En conjunt, aquestes mesures estan reforçant la percepció positiva del cooperativisme i augmentant-ne el protagonisme. Amb tot, el cooperativisme s'ha mostrat, especialment en temps de crisi, com un model resiliència que dona resposta a necessitats socials i econòmiques reals, oferint una alternativa sostenible i equitativa als models tradicionals de mercat.

La Sembra, comunicació amb valor i altaveu per a l'economia solidària

Sara Blázquez

Dies d'Agost Sccl

@diesdagost

Plataforma de recursos de La Sembra.

Amb la vocació de fer d'altaveu de temes socials o ecològics amb poc impacte comunicatiu, el setembre del 2021, Sílvia Llobart i Aina Serra es van ajuntar i van crear La Sembra, una cooperativa de comunicació que amb només tres anys ha passat a donar feina a deu persones, totes elles dones. Sempre amb aquest objectiu de multiplicar l'impacte de projectes amb vocació de transformació social, diuen, asseguren que només treballen amb entitats socials, cooperatives i administració pública. “També ens hem trobat amb contradiccions i hi ha moments que es presenta un projecte que no acaba de ser del tot alineat amb aquests valors, però sí que, per exemple, fa temes de comunicació inclusiva en una gran institució del país. Doncs podria ser una oportunitat perquè fos punta de llança i arrossegues altres organitzacions!”, diu Aina Serra, una de les dues sòcies fundadores.

Abans d'engegar el projecte comú, totes dues eren treballadores autònomes. Llobart estava més enfocada al món de la consultoria en l'administració pública o a grans institucions i feia molta formació. Serra,

per la seva banda, venia més de fer temes de campanyes i d'acompanyament a entitats socials. “Sempre diem que La Sembra no va començar de zero perquè quan vam ajuntar la roda es va multiplicar la quantitat de projectes que se'ns van acostar”, diu Serra.

La primera contractació no es va fer esperar gaire. De fet, va ser la companya amb qui Serra ja treballava com a autònoma. “La contractació ha estat sempre una prioritat per a nosaltres, intentar cuidar relacions laborals sanes i dignes i a llarg termini”, diu Serra, una aposta que, a mesura que es van sumant persones, “és una càrrega econòmica forta, i la gestió del creixement no sempre és fàcil”. Al gener van contractar la primera treballadora i, aquell any, “ja vam contractar quatre persones més i l'any següent, quatre més”. Actualment, doncs, l'equip de La Sembra està format per dues sòcies i vuit treballadores. Davant d'aquest escenari, a finals del 2023, “quan ja teníem dos anys com a cooperativa, vam començar a elaborar el protocol d'incorporació de sòcies”, que van presentar a tot l'equip. Asseguren

LA SEMBRA

que “la vocació és incorporar sòcies, però se’ns feia estrany que algú fos sòcia abans d’un any”.

Una estructura “per treballar tranquil·les”

Si una cosa tenen clara a La Sembra és que la gestió del creixement ha d’anar lligada a “treballar tranquil·les”, a tenir unes condicions laborals dignes que els permetin “treballar en pau”. Això passa, segons diu Serra, perquè “La Sembra sigui sòlida. Que hi hagi una persona que ens ajudi en temes de gestió, que hi hagi persones que es cuidin dels temes de disseny, que també és un perfil transversal, que hi hagi un rol de coordinació que pugui ser tranquil, que hi hagi caps de projectes i persones en aprenentatge”. Asseguren que tot això només és possible si s’assoleix una estructura que permeti que hi hagi rols especialitzats. “A nosaltres, arribar a ser deu ens ha portat aquesta calma”.

Abans d’arribar en aquest punt, Serra considera que “*fas multi-tasking*, coses que no són la teva especialitat, que no les fas prou bé, que t’equivoques, que t’angoixen”. Totes dues sòcies sempre han tingut

clar que arribar en aquest estadi era molt interessant, que els faria viure millor. “Per tant, hem posat el focus en aquesta gestió del creixement i en tenir molt clar on estava aquest punt d’equilibri que ens permetia tenir aquests rols transversals”.

Comunicació amb valor

La seva fortalesa, diuen, és l’estratègia en comunicació, el que han anomenat comunicació amb valor: “És un concepte que ens agrada i que anem omplint de contingut també com a fruit de debats amb companys i companyes. Ens agrada aquest diàleg amb altres organitzacions que treballen en temes semblants per anar omplint de contingut aquesta idea de la comunicació amb valor”.

Però què és la comunicació amb valor de La Sembra? Per a elles és “reduir el soroll”, és a dir, “deixar de fer una comunicació grandiloqüent i, en canvi, pensar molt quina és aquella comunicació que està enfocada a resultats, a qui ens està escoltant i molt ben segmentada, amb uns missatges molt pensats amb qui ens estem dirigint”. El concepte de reduir el soroll, per a elles, també està

vinculat a la salut mental, “fruit de l’enorme volum d’inputs que rebem cada dia”. Però comunicació amb valor també és reduir la petjada ecològica, o “ser conscients de l’impacte ambiental que genera la comunicació”.

En la línia de reduir la petjada ecològica, la cooperativa està preparant dos estudis de recerca. “Un estudi amb la UAB per estudiar l’impacte pel que fa a consciència que pot generar una campanya, i un estudi de recerca vinculat a la petjada ecològica que genera la comunicació”.

Però a part de reduir, La Sembra creu que la comunicació amb valor també ha d’augmentar. Ha d’augmentar la consciència i la comunitat. “A través de la comunicació dels projectes que nosaltres acompanyem, la gent ha de ser més conscient que hi ha una realitat social a atendre”, diu, mentre es pregunta com s’augmenta la comunitat, “com fem que les persones estiguin més entrelaçades entre elles, siguin més resilients, se sentin més properes. Quins són els canals de comunicació? Generar aquest sentiment de pertinença al voltant de les organitzacions que acompanyem és molt important per a nosaltres”.

La Sembra, doncs, ofereix serveis de comunicació diversos. “Acabem fent gràfiques, missatges, notes de premsa, actes... Però si has posat la comunicació amb valor a l’estratègia és fàcil que després tot ho facis alineat amb aquesta idea. Aquesta mirada estratègica per a nosaltres és molt important i molt potent”, diuen. I inclouen tots els seus serveis dins els àmbits de l’estratègia, les campanyes i la formació.

L’equip de La Sembra.

“

La seva fortalesa, diuen, és l’estratègia en comunicació, el que han anomenat comunicació amb valor; “és un concepte que ens agrada i que anem omplint de contingut”.

L'obrador de comunicació

Precisament dins l'àmbit de la formació, La Sembra ha impulsat un model propi, l'obrador de comunicació. Es tracta de fer formacions grupals a persones amb perfils similars. "Ens trobàvem que les entitats socials a qui volíem acompanyar de vegades no ens podien pagar els serveis. I vam buscar la manera d'oferir un format que permetés que aquestes entitats també rebessin el nostre suport i, alhora, fem formació".

L'obrador de comunicació són formacions grupals on persones amb perfil similar es troben i elaboren el seu pla de comunicació amb un objectiu concret. "Fruit de la trobada de perfils similars, hi ha com una consultoria amb una formació de proximitat. Les persones assistents acaben generant la seva estratègia de comunicació". La idea els està funcionant. "Acaba havent-hi relacions de necessitats compartides. Les entitats senten que han avançat en temes de comunicació i no han hagut de pagar tota una estratègia".

El Jurnal.cat

Un dels projectes més visibles que ha impulsat La Sembra ara fa dos anys és *Jurnal.cat*, "el diari de l'economia social i solidària", ja que La Sembra entén que hi havia un espai per explicar l'actualitat de l'economia social i solidària dels Països Catalans. "Hi ha mitjans de comunicació que fan una feina increïble en l'àmbit de l'anàlisi i la investigació, i el Jurnal, per a nosaltres, és complementari, aportant aquesta mirada d'actualitat del sector".

El mitjà digital els permet "augmentar el relat, augmentar la pre-

sència", perquè visibilitza que les iniciatives de l'economia social i solidària no són experiències soltes, sinó que "ens permet parlar d'un moviment que està desenvolupant una manera alternativa de viure". Segons Serra, "cada dia passen coses, i són rellevants i són notícies".

A banda de mostrar el dia a dia de les experiències del món cooperatiu, La Sembra també entén *Jurnal.cat* com una eina per "generar una dinàmica més activa de comunicació dins el sector", és a dir, que les iniciatives s'acostumin a fer notes de premsa i a explicar allò que fan perquè aparegui al Jurnal o a altres mitjans de comunicació.

Malgrat que la major part del finançament de *Jurnal.cat* és públic (aproximadament un 70%), un 10% són aportacions de projectes, d'entitats "que creuen que el mitjà ha de tirar endavant", i la resta, un 20%, és aportació de La Sembra. "Nosaltres ens veiem com un mitjà que cobreix des de la institució fins als moviments socials, passant per tots els projectes que hi ha entremig", diu Serra, que afegeix que, per elles, l'administració pública fomenta la democràcia a través de l'aportació als mitjans de comunicació i assegura que, si no rebés aquest finançament públic, el *Jurnal* tiraria endavant. Ara per ara, i amb un any i mig de vida, *Jurnal.cat* pot presumir de publicar diverses notícies cada dia, d'enregistrar un pòdcast també sobre l'economia social i d'intercooperar amb altres cooperatives del món de la comunicació i el periodisme, com fa, per exemple, amb el projecte de Rutes Cooperatives, amb *Surtde casa* i *Setembre*.

Dinamitzant estratègies de comunicació.

Moderació de l'acte de presentació de la publicació *Jornaleres*, en el marc del Festival de l'Economia Solidària de Catalunya (FESC) d'enguany.

“

El concepte de reduir el soroll, per a elles, també està vinculat a la salut mental [...], però també és reduir la petjada ecològica, o "ser conscients de l'impacte ambiental que genera la comunicació".

Participant en actes de La Politja.

Geneviève Huot és la directora general de l'organisme quebequès TIESS, que es tradueix com a Territoris Innovadors en Economia Social i Solidària. Va participar en les Jornades Internacionals d'Economia Plural organitzades per Coòpolis al Bloc4 a finals d'octubre. Concretament, Huot va formar part de la taula rodona sobre aliances plurals per a una política de transició, tenint en compte les aliances públiques, cooperatives i comunitàries. Des del 2013, el TIESS s'encarrega d'identificar solucions innovadores i equipar les organitzacions de l'economia social del Quebec perquè puguin transformar les seves pràctiques i afrontar els reptes socials.

Geneviève Huot

Un personatge històric:
Karl Polanyi.

Una lectura imprescindible:
Trente ans d'économie sociale au Québec, de Neamtan Nancy.

Un perfil de Twitter:
no en tinc.

No podries viure sense:
persones a prop que comparteixin els meus valors.

Encara tens pendent:
canviar més el món.

El cooperativisme és:
una manera de canviar més el món a través del desenvolupament econòmic .

«Intentem fer efectiva una dansa entre el pragmatisme i el radicalisme»

Anna Pujol i Navarro
Dies d'Agost, SCCL
@diesdagost

66

«Intentem fer efectiva una dansa entre el pragmatisme i el radicalisme. Del costat pragmàtic, sempre ens demanem què és el que hem de dir per aconseguir guanys per a l'economia social, i del costat radical tenim molt clar què és el que no acceptarem.»

Quines estratègies basades en aliances entre ciutadania, cooperatives, comunitats i administracions públiques s'han desenvolupat al Quebec?

Al Quebec, estem en un procés de coconstrucció de polítiques públiques amb l'estat. Tenim dues organitzacions essencials que porten a terme aquesta feina, que són el *Conseil Québécois de la Coopération et de la Mutualité (CQCM)* i el *Chantier de l'Economie Sociale*. Aquestes dues organitzacions porten a terme un treball important de reivindicació i proposició, són les dues interlocutors principals amb el govern del Quebec en matèria d'economia social i solidària. L'estratègia de base és que els actors estiguem unificats i comptem amb portaveus molt clars. A més, dins de l'economia social i solidària també hi entren els moviments socials. Intentem fer efectiva una dansa entre el pragmatisme i el radicalisme. Del costat pragmàtic, sempre ens demanem què és el que hem de dir per aconseguir guanys per a l'economia social, i del costat radical tenim molt clar què és el que no acceptarem. El que volem no és tan sols tenir empreses d'economia social dins del mercat, sinó comptar amb una perspectiva de transformació del model econòmic i de transformació socioecològica.

Quins límits tenen aquestes aliances?

Com deia, sempre podem guanyar en certes coses, però que al final no acabin significat una transformació del model socioeconòmic. Per exemple, dins del grup de treball del qual va sorgir el *Chantier* l'any

1996, es va proposar un projecte pilot de servei de llar d'infants no lucratiu i gestionat per les famílies. El govern va integrar-ho amb una política familiar perquè a tot el Quebec hi hagués serveis accessibles i no lucratius de llars d'infants. No era una subvenció, sinó un pagament per servei a les empreses d'economia social que gestionaven aquests serveis. Va ser un canvi estructural. Tanmateix, a partir d'aquell moment, hi va haver llistes d'espera i el govern va començar a comprar serveis a llars d'infants privades. Així, del guany estructural no es va passar a una veritable transformació del model.

Fa una dècada que treballeu amb la innovació social. Com van ser els inicis i com s'ha transformat el TIESS fins ara?

Inicialment, la nostra idea era conjugar la recerca i la pràctica. També pensàvem que, si observàvem pràctiques d'innovació d'un territori, podíem fer que un altre territori s'hi inspirés, encara que llavors ens vam adonar que no hi havia només una resposta evident per a les dinàmiques que plantejàvem. Per posar-vos un exemple, en el tema del finançament hi va haver una modificació reglamentària per tal que les empreses sense finalitats lucratives es poguessin finançar a través d'obligacions comunitàries. Vam seguir diversos projectes pilot per veure com funcionaven i també hi havia persones del TIESS fent-ne recerca acadèmica. Vam crear una sèrie d'eines i recursos sobre aquest particular, una coneixença de base. Tanmateix, a partir d'aquí, ca-

lia anar més lluny i vam portar a terme una segona fase, amb tècnics que acompanyaven les empreses sobre el terreny, perquè després poguessin acompanyar altres empreses. Aquesta va ser una innovació important, que va servir a moltes empreses de l'economia social i solidària. Podríem dir que en aquests anys ens hem apropiat més a la feina sobre el terreny i ens hem allunyat una mica de l'àmbit acadèmic. I, pel que fa als documents, els primers eren més aviat llargs, amb moltes citacions tècniques, mentre que tranquil·lament, amb el temps, hem anat evolucionant cap a recursos més curts i més visuals.

Com us financeu?

Vam guanyar un concurs del govern quebequès que ha estat la nostra principal font de finançament durant aquests deu anys, però enguany l'hem perdut, cosa que ens porta a reposicionar-nos. Seguint amb la resposta anterior, creiem que cal estar a prop dels elements del terreny i no tant dels ritmes acadèmics. Haurem de crear ràpidament, respondre ràpidament, no podrem tenir diverses persones treballant sobre un tema específic durant temps, ja que no tindrem els mitjans per fer-ho. Aquest concurs ha representat més o menys la meitat del pressupost de l'organisme, i hi ha projectes que es financen per altres bandes. També hi ha una fundació que ens finança des de fa més o menys tres anys i la idea és que renovi per tres anys més, però no sabem si durarà gaire més temps. Darrerament, també estem buscant contractes que venguen d'empreses d'economia social.

Quins projectes actuals del TIESS destacades?

Els que tracten la relació entre l'economia social i l'economia circular. Més enllà que els residus d'una empresa els aprofiti una altra, m'interessa aprofundir en la reutilització de materials i la reducció des de l'origen. En aquests projectes, a més, tenim molt en compte el vocabulari comú, des d'elements concrets com la reutilització solidària fins al context, o la definició d'economia circular en si. És important tenir-ho clar per poder-ho reivindicar conjuntament. Per exemple, hi ha una empresa d'economia social i d'inserció social, que s'anomena *Insertech*, que s'encarrega d'arreglar material informàtic i reutilitzar-lo. El problema és que, des del govern, es potencia més el reciclatge que el fet d'arreglar i reutilitzar. Aquestes polítiques públiques s'han de canviar des de l'arrel; cal un canvi més sistèmic, més a gran escala.

Parleu de transició socioecològica i canvi sistèmic. Pots desenvolupar una mica aquestes idees?

Un investigador expert en economia circular ens va explicar que hi havia una gran agrupació d'economia circular canadenca amb grans empreses capitalistes. Per mi va ser un xoc, i és que nosaltres pensem que l'economia social pot aportar uns canvis a l'economia circular molt més sistèmics que els que poden aportar les grans empreses privades capitalistes. També creiem en engrandir l'impacte de les empreses de l'economia social i solidària, amb un canvi d'escala que també afavoreixi aquest canvi sistèmic. No es tracta de créixer per créixer, sinó d'augmentar l'impacte social i l'impacte ambiental positiu. La transició socioecològica obliga a revisar les nostres maneres de consumir, de produir, de viure juntes. Què vol dir tenir èxit com a societat? Quin és el nostre relat de què volem com a societat? Què és el bon viure? Per anar cap a una transició que permeti això, necessitem la mobilització ciutadana. No creiem que la transició ecològica es pugui fer només amb solucions tècniques; els cotxes elèctrics sols no salvaran el món. Necessitem sacrificis, canviar les nostres percepcions. Estem més orgullosos de moure'ns eficientment amb transport públic o de tenir un gran cotxe? Hi ha d'haver espais de participació ciutadana per a una bona transició socioecològica. La governança democràtica, que ja està present en les empreses d'economia social, és realment necessària en aquest procés.

Quines són, avui dia, les innovacions de l'economia social i solidària al Quebec?

Parlem molt de sistemes alimentaris territorials, de com un territori s'organitza per tenir un sistema alimentari amb productors, transformadors, distribuïdors, amb preocupació per la reducció de l'impacte ambiental fins al mínim, per ser el màxim de locals possibles i el màxim d'accessibles per a tothom. En aquests sistemes alimentaris territorials no hi participen només actors de l'ESS, també hi ha pols logístics, normalment cooperatives, que ho organitzen. És un exemple de mutualització de necessitats logístiques. A vegades, hi ha l'esperança que, mutualitzant els serveis se solucionen certes coses, però també hi ha hagut grans fracassos. Volem treballar sobre això, dins d'aquesta estratègia de canvi d'escala que he dit abans. A més, també hi ha tota la qüestió de l'habitatge, d'empreses privades que puguin aportar per crear cooperatives d'habitatge quan els falta mà d'obra perquè la gent no troba

ANNA PUJOL

Geneviève Huot va participar a les Jornades Internacionals d'Economia Plural organitzades per Coòpolis al Bloc4 BCN a finals d'octubre d'enguany.

lloc on viure, o de connexions entre cooperatives d'habitatge, gent gran i cures. Al Quebec també mirem de posar el focus en les diversitats dins les empreses d'economia social i solidària i en la manera com treballem amb les Primeres Nacions i les persones inuits amb una perspectiva

postcolonial. Hi ha un pol cooperatiu en territori Nunavik Inuit, per exemple, un altre en territori Cree i un pol de Primeres Nacions. Sempre que encetem projectes els cridem perquè puguin treballar amb nosaltres i intentem trencar les possibles barreres existents.

“

«També creiem en engrandir l'impacte de les empreses de l'economia social i solidària, amb un canvi d'escala que també afavoreixi aquest canvi sistèmic. No es tracta de créixer per créixer, sinó d'augmentar l'impacte social i l'impacte ambiental positiu.»

DECREIXEMENT TURÍSTIC I TRANSICIÓ ECOSOCIAL

David Soler
Editor - Membre de la XES

El turisme massiu envaeix tots els racons del planeta, més enllà que una crisi pugui derivar en oscil·lacions conjunturals.¹ Un fenomen que genera progressivament greus afectacions econòmiques, socials, mediambientals i culturals als territoris turísticitzats.

El procés econòmic de la indústria turística és essencialment extractiu. Mercantilitza el territori i explota els seus recursos naturals, patrimonials, culturals, d'infraestructures i de serveis públics per extraure'n un lucre, que, majoritàriament, incrementa la concentració de capitals i la taxa de benefici de societats financeres.

Els instruments que la indústria utilitza s'inscriuen en dos àmbits. Un, que reuneix una potent indústria de transport internacional, unes infraestructures hoteleres i logístiques construïdes als territoris, i un conjunt de serveis generats en la pròpia destinació turística. Un negoci rodó per als fons d'inversió que posseeixen part o la totalitat de les principals cadenes hoteleres,

companyies aèries i infraestructures aeroportuàries. En el cas de la regió metropolitana de Barcelona, es tracta de societats com BlackRock, Vanguard Group, Norges Bank Investment Management o Capital Group.²

Un altre àmbit està dedicat a promoure un sistema cultural que fa de sentit comú viatjar anualment milers de quilòmetres per trobar la plenitud existencial en un paradís imaginari. Perquè, per tal que la indústria funcioni, és necessari posar en moviment una ingent quantitat del que ve a ser la matèria primera d'aquest sistema productiu: les persones turistes. I per això cal una maquinària de màrqueting amb una capacitat d'alienació que estigui a l'alçada del negoci. En aquest, a diferència d'altres, és la persona la que es desplaça a través de mig món per consumir un producte. I pagant! Aquest àmbit està en mans de mitjans de comunicació i de grans *tour operators*, amb la participació de fons d'inversió com Blackstone, KKR o TUI Group.

Les deseconomies del turisme

Aquests dos àmbits caracteritzen la formulació que serveix per desposseir la població del seu territori i del seu paisatge, de l'accés a l'habitatge i dels serveis públics, de l'ús de l'espai urbà i de les xarxes veïnals, del seu teixit productiu i comercial, del seu dret a la salut i a la seva cultura.

I tot això justificat amb l'argument del lliure mercat i una única contraprestació: que el turisme aporta riquesa perquè genera llocs de treball. Una mentida repetida i repetida que no pot ocultar una realitat incòmoda: els territoris més turísticats acullen els llocs de treball més precaritzats i els nivells de vida més baixos. En el món real, l'economia del turisme massiu genera "deseconomies"³ per al conjunt de la població. Lluny d'incrementar els seus ingressos, encareix el preu dels habitatges i gentrifica el veïnat, apuja el cost dels productes i serveis essencials, genera malalties derivades de la contaminació i l'estrès, i deteriora la qualitat de vida.

EL PAPER DELS MOVIMENTS SOCIALS

Què fer? Com aturar i revertir aquest desgavell? Això és el que es va preguntar fa més de dues dècades el veïnat afectat per la turisticació. El malestar provocat per l'extensió del seu impacte arreu del territori i, particularment a determinats barris (a l'Eixample Dret de Barcelona, per exemple, el 66 % dels llits són turístics),⁴ va empenyer el veïnat a un procés d'autoorganització, de recerca i de construcció d'un relat propi.

En el cas de Barcelona, el 2015 es va constituir l'Assemblea de Barris pel Decreixement Turístic (ABDT), un moviment que ha impulsat un seguit d'estudis, debats públics i propostes de transformació davant l'Administració i els lobbies turístics, amb el suport de nombroses mobilitzacions.

Igual que passa davant de qualsevol patologia –i el turisme massiu ho és–, el tractament havia de ser, d'entrada, detenir i eliminar les seves causes. Per a l'ABDT, això vol dir aturar i fer "decréixer" la turisticació a tots els nivells.

Quant a la incidència política, les iniciatives al voltant del decreixement han permès relacionar-les amb les de moviments socials d'àmbits com el dret a l'habitatge i l'ecologisme, o contra l'increment d'infraestructures logístiques o la proliferació de macroesdeveniments.⁵ A més, s'està donant una creixent interrelació amb d'altres moviments sorgits arreu de Catalunya i l'Estat, i també d'Europa a través de la xarxa SET de ciutats del Sud d'Europa davant la Turisticació.

PROPOSTES DE DECREIXEMENT

En una economia capitalista, la indústria turística s'alimenta d'un creixement continu. Mentre que, posant el focus en la desmercantilització i la desaccumulació, el decreixement expressa opcions essencialment anticapitalistes. Opcions que s'emmarquen en una crisi mediambiental sense precedents, en el context d'una progressiva escassetat de recursos energètics i naturals, i en un escenari de creixents desigualtats i injustícia social.

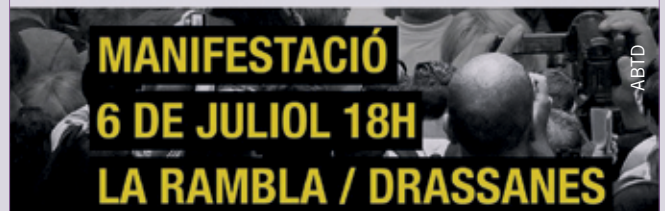
El turisme de masses és insostenible a llarg termini, però, en el present immediat, la seva evolució estarà fortament influïda

El turisme és
~~riquesa~~ pobresa

EL JOVENT DE BARCELONA
NECESSITA 119% DEL SEU SOU PER
A PAGAR UN LLOGUER

El turisme genera llocs
~~de treball~~ precarietat

EL SALARI MITJÀ DEL SECTOR
TURÍSTIC ÉS DE 10,6€/H, 70% MÉS
BAIXA QUE LA MITJANA DE
CATALUNYA

Més de 140 entitats van dir prou al turisme massiu a Barcelona en una manifestació el 6 de juliol de 2024.

per correlacions de forces al si de les institucions de govern i l'Administració i, particularment, per la capacitat dels moviments socials de generar propostes integradores i mobilitzadores per a àmplies capes de la població.

Volem assenyalar a continuació un conjunt de propostes per a un decreixement efectiu, entenent que aquest s'ha d'inscriure en un procés de transició ecosocial que reajusti les activitats socioeconòmiques als límits biofísics del planeta, amb criteris democràtics, que minimitzi l'economia de mercat i prioritzi el sector públic i les iniciatives sociocomunitàries.

Fer efectiu el decreixement turístic a Catalunya

- **Desmantellar el consorci publicoprivat Turisme de Barcelona**, aturant el finançament públic de la promoció turística.
- **Impulsar la reducció i reconversió del model turístic** mitjançant una agència pública, finançada amb la recaptació de la taxa turística.
- **Posar fi a les subvencions i exempcions** fiscals a activitats relacionades amb la indústria turística.
- **Impedir qualsevol projecte d'ampliació** dels ports, aeroports o de noves autovies, com el Quart Cinturó, o macroprojectes com el Hard Rock.
- **Impedir qualsevol tipus de macroesdeveniment** que impliqui l'arribada de turistes, ja sigui esportiu, firal, científic o cultural.

- **Reduir vols internacionals**, eliminar destinacions amb opció de tren de quatre hores de duració i eliminar qualsevol tipus de subvenció a companyies aèries.
- **Reduir el tràfic de creuers**, amb un programa progressiu d'eliminació a mitjà termini.
- **Suprimir les terrasses** que impedeixen el trànsit de vianants i l'ús de l'espai públic.
- **Impulsar programes de comunicació i sensibilització** que generin debat públic sobre els efectes del model turístic, la hipermobilitat i les alternatives que es proposen.

Reduir l'oferta i l'impacte de llits turístics

- **Impedir la concessió de qualsevol nova llicència** d'allotjament turístic.
- **Impedir noves llicències hoteleres** i reduir les existents de manera progressiva.
- **Prohibir el lloguer turístic i de temporada (les HUT)**, així com l'activitat de les plataformes tipus Airbnb.
- **Reduir el nombre de llicències de residències estudiantils**, tot garantint que les existents no es puguin destinar a usos turístics.
- **Implantar programes de reducció de recursos utilitzats i de residus** generats per les instal·lacions hoteleres que minimitzin l'impacte sobre l'entorn.

Fiscalitat i retribucions laborals

- **Incrementar la taxa turística** fins al 15 % del preu de la pernoctació i de 15 € per a les persones que arribin en creuer.
- **Millorar les condicions laborals** de les persones treballadores del sector turístic, amb garantia de sous dignes i reduint a trenta les hores de treball.
- **Implantar un impost sobre els serveis al turisme** destinat a compensar les despeses directes i indirectes que provoca i a fomentar la diversificació econòmica dels entorns turístics.
- **Gravar els combustibles d'avions i creuers** de manera similar a l'IVA general.

Construcció d'alternatives ecosocials

En l'àmbit del turisme massiu, la transició ecosocial ha de ser impulsada des dels moviments socials, amb el suport de l'Administració. Una transició basada en una diversificació de l'economia, on fer créixer el turisme faci créixer de manera planificada activitats productives i reproductives socialment útils, que generin un guany en sobirania econòmica.

Aquesta transició ecosocial hauria d'incloure, entre d'altres, les mesures següents:

- **Crear un pla marc de reconversió i desenvolupament periodificat**, amb la participació d'organitzacions gremials, sindicats, entitats veïnals i comunitàries, i moviments socials.
- **Garantir els llocs de treball**, incloent-hi programes de formació i inserció de les persones treballadores, tot assegurant una renda mínima garantida.

- **Expropiar progressivament instal·lacions hoteleres per diversificar-ne els usos** i dedicar-les a funcions socials, particularment a espais per viure, com a garantia del dret a l'habitatge públic, i en geriàtrics i centres de salut, com a reconeixement del dret a cuidar i ser cuidat. En els nous usos també s'han d'incloure esdevenir seus de centres cívics i per a activitats socials i culturals, així com àrees de treball cooperatiu que generin economies de proximitat.
- **Revertir les concessions d'hotels** construïts en sòl municipal⁶ per dedicar-les a funcions socials.
- **Prioritzar una reconversió del sector turístic** que afavoreixi:
- **El sector primari** a través de la producció agroalimentària ecològica i de proximitat, particularment a través de cooperatives dotades de recursos i infraestructures per abastar tota la cadena de la producció fins al consum.
- **El sector secundari** a través de la reconversió de sectors insostenibles en activitats productives descarbonitzades i de proximitat.
- **L'organització social de les cures**, amb infraestructures i serveis que abasteixin el conjunt de la població.

Per concloure, a més d'aquestes mesures, tant l'Administració com els moviments socials poden contribuir a una transformació cultural del turisme i del fet de ser o no ser turista. Cal invertir esforços en programes de dinamització que ens ajudin a desenvolupar noves mirades sobre el turisme i revalorar activitats desmercantilitzades de lleure de proximitat. Hem d'abandonar la idea d'anar a veure llocs llunyans i apropar-nos a mirar amb nous ulls l'horitzó dels espais propers.

Notes:

- 1- En el cas de Catalunya, el Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya va xifrar en gairebé 26 milions el nombre de visitants estrangers el 2023.
- 2- Aquests són fons d'inversió que també participen en l'accionariat d'Aena.
- 3- Situació en què l'increment de volum d'una activitat productiva genera una disminució dels resultats per l'augment dels costos unitaris per producte o per l'afectació negativa que té sobre altres àrees d'activitat.
- 4- Betevé, Maya Castañer, Mercè Alsina, 15/2/2024.
- 5- Sindicat de Llogateres i Llogaters, Associació 500x20 "Lloguer Públic i Assequible", Ecologistes en acció, Zeroport, No Copa Amèrica, #NoAviationWeek, entre molts altres moviments.
- 6- Sense excloure d'altres possibles, fem referència als hotels Fira SA, Catalonia Barcelona Plaza, Juan Carlos I, Alimara, Miramar, i AC Fòrum.

LA REVOLUCIÓN PSICOLÓGICA - CAP A LA CONSTRUCCIÓN D'UN MODEL ALTERNATIU DE SALUT MENTAL

Ivan Rivera

Premi Especial – Premis economia social 2024
@ivanrivera_bcn

UN MODEL QUE FA AIGÜES

Quan cerquem al nostre navegador d'Internet la paraula *benestar*, les primeres entrades que ens apareixen són totes vinculades a temes d'estètica, vitamines i suplementos o circuits termals. Una vegada més, el capitalisme s'ha apropiat d'un terme vinculat a una necessitat essencial de les persones i l'ha portat al terreny del consum i de l'explotació comercial.

És evident que ens trobem en una situació de crisi sistèmica, no només en l'àmbit de la salut mental, sinó també en molts d'altres. De fet, l'una depèn de l'altra. Una estructura social que sistemàticament discrimina, oprimeix i precaritzza les persones promou també uns malestars emocionals vinculats, entre molts d'altres.

Bon exemple d'això ens el donen les dades d'un estudi de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Bany de bosc.

(AQuAS) que indica que la prevalença de trastorns d'ansietat i depressió ha augmentat significativament en els darrers anys, especialment entre els i les joves i adolescents. O la taxa de suïcidis a Catalunya, que ha mostrat un augment preocupant, amb 522 casos registrats el 2020, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

I a tot això cal sumar-hi la pandèmia de la COVID-19, que ha exacerbant els problemes de salut mental. Un estudi de l'Hospital del Mar indica que el 46% de les pacients ateses en consultes de salut mental durant el 2020 reportaven un augment dels símptomes d'ansietat i depressió a causa de la pandèmia.

Imprescindible, a més, tenir en compte elements de desigualtat socioeconòmica, on les persones amb menys recursos econòmics tenen un risc més alt de patir trastorns mentals, segons l'Observatori de Salut de Catalunya. Aquesta realitat contrasta també amb l'estigma associat als trastorns mentals. Un estudi de la Fundació Salut Mental Catalunya revela que el 60% de les persones amb trastorns mentals han experimentat algun tipus de discriminació.

Així doncs, **la lluita per construir alternatives col·lectives des de l'ESS i el cooperativisme és un horitzó imprescindible per a un millor desenvolupament personal i per a un plantejament de canvi de model social i estructural que garanteixi un millor benestar emocional per a totes les persones.**

Avui dia existeixen diferents models i corrents d'intervenció en salut mental. Seria poc acurat no reconèixer que tots ells tenen quelcom a aportar, ja que la salut mental és un element que integra infinits elements, influències i perspectives que cal adreçar.

Per tant, segurament la millor manera de donar resposta a malestars emocionals és des d'una proposta holística i integradora de diferents corrents i des d'una mirada integrativa de la

salut en general. Tal com els fonaments que l'ESS promou, cal transformar la competitivitat entre diferents models per generar una proposta col·laborativa que permeti nodrir-se de tot el que les diferents intervencions poden oferir.

La psicologia clínica clàssica ha estat sempre al servei del capitalisme: psicologitzant els problemes socials i fent, per tant, que els problemes que estan tenint milions de persones a causa de les injustes polítiques neoliberals siguin vistos com a simples problemes personals dels individus afectats (Ovejero, 2016).

Existeixen diverses corrents d'intervenció psicològica que s'apropen una mica a l'estudi de l'individu en el seu entorn social i la influència que té aquest sobre seu.

La **teràpia sistèmica** centra la mirada no en l'individu sinó en el seu sistema més proper, en general, la família. Tot i que la mirada sistèmica també entén com a sistemes interrelacionats l'àmbit laboral i social.

Una altra perspectiva interessant és la **teràpia contextual** o teràpies de tercera generació, una proposta que gira al voltant de tenir en compte la influència del context en els malestars emocionals, entre d'altres.

La **psicologia social comunitària** basa les seves pràctiques en l'estudi de les dinàmiques comunitàries.

Unes altres influències significatives les trobem en la **psicologia radical i la psicologia llibertària**. Una aposta radical en la seva crítica i en les seves perspectives sobre com intervenir, no sols en la relació amb els individus, sinó també en la societat on viuen tant ells com els professionals de la salut mental. I com la psicologia social de l'alliberament complementa el seu caràcter alliberador com a mode de producció de coneixement i font d'impuls per al canvi social.

VINCULANT LA SALUT MENTAL A L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

En aquesta mirada d'entendre la salut mental, trobem una **vinculació inqüestionable amb l'economia social i solidària**, la qual fomenta estructuralment un model de radicalització democràtica i vinculació personal i col·lectiva en tots els àmbits de la nostra vida.

La gestió de la salut, també la mental, no pot seguir sent un element d'estructura vertical on siguem subjectes passius del sistema públic/privat que defineix el que ens passa. Si acordem que la salut és un element central a la nostra vida, nosaltres **com a subjectes hem d'estar al centre de manera activa**, i no ser objectes passius que reben un "diagnòstic" imperant amb unes pautes a seguir i prou (en el millors dels casos).

És interessant assenyalar també que dins del marc teòric existeixen alguns estudis i escrits que ja vinculen la psicologia i l'economia social i solidària. Un exemple és l'estudi publicat l'any 2016 per part de Santos et al. sobre possibles intervencions entre la psicologia i l'economia solidària:

"El treball de la psicologia ens porta al treball de la promoció de la salut, en la qual els subjectes del procés són conduïts a tro-

Si acordem que la salut és un element central a la nostra vida, nosaltres **com a subjectes hem d'estar al centre de manera activa**, i no ser objectes passius que reben un “diagnòstic” imperant amb unes pautes a seguir i prou (en el millors dels casos).

bar recursos que permetin la creació d'alternatives per resoldre problemes, ja que l'objectiu de l'Economia Solidària és constituir mitjans alternatius a les relacions socials de producció i gestió centrades en el capitalisme.

El treball del psicòleg amb l'Economia Solidària pretén garantir: autogestió, creació i manteniment de vincles intragrupals, comunicació assertiva, construcció d'autonomia, solidaritat, augment autoestima del treballador, sentit de pertinença al grup, conciliació entre interessos individuals i col·lectius, participació activa i conscient en altres espais d'acció política, gestió de conflictes, participació igualitària, entre moltes altres possibilitats, respectant la singularitat de cada individu i de cada col·lectiu” (Santos et al., 2016).

Cada vegada tenim més clar que sortir de la teràpia individual clàssica o com a mínim combinar diferents tipus d'intervenció promou grans beneficis per a les persones. Prova d'això la trobem a l'article recent d'APA Monitor, titulat *La teràpia de grup és tan eficaç com la individual, i més eficient*. Tal com es recull al text, en molts casos, els grups poden ser encara més efectius que la teràpia individual degut a la reducció de l'estigma i la solidaritat que les persones experimenten en presència del col·lectiu (Infocop, 2023).

Així doncs, no només cal promoure noves manera d'acompanyar, sinó també buscar la democratització en la definició de serveis a oferir per part de les professionals sobre la base de les necessitats de les usuàries. És important promoure la creació d'espais assemblearis de debat/interacció col·lectiva entre professionals, usuàries, participants i persones interessades per definir quins tipus de serveis necessita la comunitat i, en funció d'això, com les professionals i totes les persones en general, hi podem donar resposta.

Aquests espais col·lectius no solament han de permetre la definició de les necessitats de la comunitat, sinó també la implicació de les participants en altres àmbits i que, per tant, la dinàmica tendeixi a la construcció d'un espai de participació comunitari i menys a l'estructura clàssica de cooperativa de treball associat.

Això també obre la porta a assumir que la persona professional en salut mental no actua com a “experta inqüestionable”, sinó com a acompanyant.

La intervenció clàssica en psicologia també estableix de ma-

nera molt poc flexible com i quins han de ser els **espais d'intervenció**, assumint que totes les persones tenen les mateixes necessitats. Hi haurà persones que necessitaran espais més oberts que petites sales de teràpia. Altres necessitaran seure a terra o estirar-se..., per tant, cal obrir la mirada també en aquest sentit.

Un altre element a tenir en compte és **el llenguatge utilitzat en la pràctica psicològica**, el qual construeix imaginaris. I per tant, cal començar a fer servir termes amb els quals ens puguem identificar individualment i col·lectivament de manera més saludable. Pacient/client per usuàries o persones acompanyades, teràpia per procés d'acompanyament o diagnòstic per proposta analítica i objectius d'acompanyament.

Amb tot això, cal definir un model perquè sigui en si mateix transformador. És a dir, que no només cobreixi les necessitats emocionals de les persones, sinó que també estigui connectat per transformar aquells elements del sistema que generen originalment aquests malestars.

Caldrà que tota participant que rebi acompanyament pugui identificar quins elements de l'entorn han influït en el seu malestar i buscar la manera d'**implicar-se socialment i col·lectivament en alguna lluita** i/o organització transformadora i comunitària que treballi per transformar aquell element del sistema: habitatge, explotació laboral, problemes relacionals, addiccions, sistema públic de salut mental, atenció psiquiàtrica i centres de salut mental,...

Un altre element imprescindible per a la promoció d'un model de salut mental alternatiu i transformador és la **interconnexió de les diferents professionals** que vulguin donar suport a aquest model. Cal **garantir la diversitat de les professionals** per atendre al màxim de necessitats possibles, i això no sols implica diversitat en orientacions en la intervenció, sinó també en origen, experiències migratòries, professionals LGTBIQA+...

CONSTRUINT ALTERNATIVES - CAP A LA CONSTRUCCIÓ D'UN NOU MODEL DE SALUT MENTAL

Diversos col·lectius vinculats a la salut mental han decidit unir-se per promoure la creació d'una nova xarxa de suport mutu a escala nacional que aglutini sota un mateix paraigua aquelles entitats, organitzacions, col·lectius i professionals que vulguin promoure i establir un **nou model de salut mental de base comunitària, alternativa, solidària i feminista**.

Una xarxa que pugui articular de manera coordinada les necessitats de la població i pugui donar resposta a les mancances de benestar emocional existents, incloent-hi serveis de tot tipus, promovent la prevenció de problemes en salut mental i la promoció de xarxes de suport comunitari com a resposta social a una problemàtica estructural.

Una xarxa que pugui fer de lobby davant l'administració per reclamar el dret fonamental de totes les persones a gaudir d'un servei de salut mental en condicions.

Una xarxa que, en definitiva, doni la resposta que es mereix a la població, sigui quina sigui la seva condició o situació.

LA FESC RENOVADA: BALANÇ I REFLEXIONS AL VOLTANT DEL DESDOBLAMENT EN FÒRUM I FESTIVAL

FESC - XES

Escenari Esperanzah! amb Belén Natalí. Festival FESC24.

Plenària de la FESC

Fira d'Economia Solidària
de Catalunya
@XES_cat

Després d'onze anys de trobades anuals, la Fira d'Economia Solidària de Catalunya (FESC), organitzada per la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES), va arribar a un **punt d'inflexió fruit de les valoracions i del balanç de la seva darrera edició, la del 2022**. Aquestes valoracions apuntaven una sèrie de conclusions clares com ara l'estancament del nombre de visitants i la percepció generalitzada que no s'arribava a nous públics. El programa de continguts, tot i destacar per una gran qualitat i afavorir l'espai de trobada i intercooperació entre les entitats assistents, estava massa orientat a públics fidels i això limitava la seva capacitat d'impacte en altres tipus de públics, més allunyats de l'òrbita de l'economia solidària però que es podrien considerar afins. En paral·lel, l'espai expositiu de la fira es mostrava debilitat, amb una representació majoritària d'entitats centrades en l'assessorament i serveis professionals, fet que reduïa el seu atractiu per al públic general en termes de producte i diversitat d'oferta. Per totes aquestes raons **es va reconèixer la necessitat de reformular el model de la FESC per tal de garantir la seva vigència, utilitat i capacitat d'atracció en les seves edicions següents**.

Es va engegar així el **procés participatiu de repensar la FESC**, un espai de reflexió obert a tota la base social de la XES que es va allargar per tres mesos, durant els quals es van detectar dues necessitats irrenunciables que aquest projecte havia de

satisfer. D'una banda, **ser l'espai de trobada d'activistes, treballadores i entitats de l'economia solidària**: l'entorn de debat, intercooperació, relacions, formació i abraçades en què s'havia convertit en els darrers onze anys. D'altra banda, **ser la porta d'entrada de la ciutadania a l'economia solidària**, la mostra que una alternativa real al capitalisme ja existeix, que està funcionant i que és per a tothom.

Un cop reconeguda aquesta doble necessitat, es va concloure el **desdoblament de la FESC en dos esdeveniments diferents**. El **Fòrum FESC** seria l'espai de trobada per a iniciatives de l'economia solidària: un espai per gaudir, aprendre, formar-se i fer equip. El **Festival FESC** seria l'espai per a la ciutadania: un entorn de festa per gaudir i aprendre, de manera lúdica i atractiva, què és l'economia solidària i com incorporar-la en la quotidianitat. Un festival, creat i desenvolupat per les persones i les entitats de l'ESS, amb l'objectiu d'arribar al públic general amb continguts adaptats a les seves necessitats i articulats a través d'activitats i experiències.

La idea va ser **separar en dos moments i espais específics el Fòrum, com a punt de trobada interna de l'economia solidària, i el Festival, com a espai lúdic i de portes obertes cap a la ciutadania**. El 2023 es va inaugurar aquest nou model amb la celebració del primer Fòrum FESC al recinte de la Fabra i Coats, mentre que a l'octubre d'aquest any hem viscut el primer Festival al Parc de l'Estació del Nord.

Fòrum FESC'23

El primer Fòrum, celebrat a l'octubre del 2023 al recinte de la Fabra i Coats de Sant Andreu (Barcelona), va oferir una **programació orientada al diàleg i a la construcció col·lectiva**. Hi van participar centenars de persones i una gran diversitat d'entitats de l'economia solidària, que van aprofitar l'espai per compartir experiències, crear aliances i debatre sobre el creixement de les iniciatives d'ESS i els reptes davant el panorama polític i social.

El Fòrum FESC'23 va acollir la presentació de la primera resolució de Nacions Unides per a la promoció de l'economia social i solidària al món. També s'hi va celebrar la III Jornada de Polítiques Públiques, coorganitzada per la Xarxa de Municipis per l'ESS (XMESS), on més de quaranta entitats es van trobar amb altres tantes administracions per tal d'afavorir i acordar futures contractacions públiques. La sessió d'intercooperació, focalitzada en els sectors de l'habitatge, les cures, l'energia i l'alimentació, va servir per veure com des de la intercooperació s'estava enfortint la dimensió comunitària, fent incidència política i generant vies de resistència i resiliència davant el panorama polític del moment. En diferents taules rodones es va parlar sobre el creixement de les iniciatives de l'ESS, la crisi de participació, els grans reptes per arribar a nous públics, la transició ecosocial, com fer més culturalment diversa i inclusiva l'ESS i sobre models de gestió i relació público-cooperativo-comunitària.

Així, el Fòrum va aconseguir establir **un espai d'aprenentatge i intercanvi** on, a més de la reflexió teòrica, es van celebrar els vint anys de la XES i els deu anys del projecte Pam a Pam, aportant un to festiu i de commemoració a aquesta trobada, i enfortint la cohesió i el sentit de comunitat entre les entitats i persones de l'ESS.

Enguany no s'ha celebrat el Fòrum com a tal, però hem dut a terme la **IV Jornada de Polítiques Públiques de la FESC**, que va tenir lloc el passat 8 de novembre a Terrassa, en el marc dels actes de la Terrassa Cooperativa. La jornada, organitzada per l'XMESS i la XES, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Terrassa, va reunir més de 25 entitats i altres tantes administracions públiques amb l'objectiu d'afavorir i acordar contractacions públiques futures.

Sessió d'intercooperació. Fòrum FESC23.

Festival FESC'24

La celebració del Festival FESC'24 el darrer mes d'octubre al Parc de l'Estació del Nord de Barcelona va ser la culminació del nou format FESC. Amb un flux mitjà de 650 persones per hora, més de 90 entitats participants, 58 activitats programades i més de 50 voluntàries, **el Festival va desplegar la seva proposta com a esdeveniment de referència per a la transformació social dedicat a la ciutadania**. A més, la visita de diverses autoritats al Festival va posar de manifest el seu reconeixement institucional.

Una programació d'**activitats lúdiques** per explicar l'economia solidària de manera accessible i divertida va ser la columna vertebral d'aquest esdeveniment, juntament amb l'exposició '**Quan allò quotidià esdevé extraordinari**', que mostrava amb elements interactius com incorporar l'economia solidària en el dia a dia de les persones. A més, el festival va comptar també amb **actuacions artístiques i musicals**, un **mercat de productes** tèxtils, d'alimentació i culturals i un **espai de restauració** amb begudes i menjar de l'economia solidària.

Les dades recollides de les visites durant el Festival mostren que el 79% de les persones enquestades visitaven l'esdeveniment per primera vegada, i el 52,6% no coneixia el FESC en el seu format anterior. El fet que un 26,3% de les persones passessin pel recinte per casualitat demostra l'encert de la nova ubicació, que va propiciar una major visibilitat i va captar l'atenció de nous públics. A més, el 89,5% de les persones enquestades va expressar que el seu coneixement sobre l'economia solidària va augmentar bastant o molt gràcies al Festival, i un 68,42% va afirmar que l'havia inspirat a fer petits canvis en els seus hàbits de consum. L'ambient festiu del FESC es va valorar amb una nota mitjana de 8,94 sobre 10, mentre que la ubicació va rebre una puntuació encara més alta, un 9,42.

Un dels moments destacats del Festival FESC'24 va ser l'**aliança amb el Festival Esperanzah!**, que enguany no s'havia pogut celebrar. Aquest acord, basat en els valors comuns de transformació social, justícia i economia solidària que tant Esperanzah! com FESC defensen, va resultar en la creació d'un

Exposició: Quan allò quotidià esdevé extraordinari, esfera Com consumim. Festival FESC24.

escenari Esperanzah! com a part de la programació del Festival amb les actuacions de Belén Natalí i Boom Boom Fighters & Cookah P.

La presència de diverses autoritats durant l'esdeveniment, que van assistir a algunes de les activitats i van intercanviar impressions amb les entitats participants, va reforçar la **visibilitat institucional del Festival i el seu paper fonamental com a altaveu de l'economia solidària a Catalunya**.

Les apreciacions de caire més intern, aportades per persones i entitats implicades directament en l'organització del Festival, **reflecteixen una acollida general positiva**, amb una valoració notable pel que fa a l'espai del parc i la diversitat d'activitats proposades. **La quantitat de visitants és un dels punts més febles** i es considera necessari aprofundir en la connexió amb un públic més ampli i en la programació d'activitats per a públic familiar, que són les que van tenir millor acollida. D'altra banda, hi ha una aposta clara per la freqüència anual del Festival, amb una oferta d'activitats i propostes que l'enriqueixin cada any per oferir més oportunitats d'interacció i coneixement de l'economia solidària a la ciutadania.

La primera edició del Festival FESC ha assolit alguns dels seus objectius principals i, tot i que encara queda feina per fer, **els resultats són prometedors** i indiquen que aquest nou format podria ser el camí adequat per seguir fent créixer l'impacte de l'economia solidària a Catalunya.

La nova FESC ja és una realitat: reptes pendents

Amb aquesta primera experiència del desdoblament en Fòrum i Festival, la FESC s'encamina cap a una nova etapa d'adaptació per respondre a les necessitats i exigències del moment. Això significarà equilibrar els recursos propis disponibles amb aquells derivats de la implicació activa de la base social de la XES, ja que la construcció d'aquest projecte només és possible amb la participació i implicació de les entitats i persones que el fan realitat.

Les dades recollides, tant del Fòrum com del Festival, evidencien la **capacitat de la FESC per generar espais de cohesió, comu-**

nitat i debat dins de l'economia solidària. Alhora, posen de manifest **reptes compartits amb altres esdeveniments i iniciatives afins**: la necessitat d'ampliar la mobilització de públics i connectar-hi d'una manera més directa, especialment fora de l'entorn habitual, i d'assolir una millor distribució territorial que vinculi Barcelona amb la resta del país. En aquest sentit, és imprescindible reforçar la col·laboració, cercar sinèrgies i trobar punts en comú amb altres projectes i convocatòries del sector, valorant també l'alternança anual entre Fòrum i Festival com a estratègia de futur.

Després d'aquest període de transició, podem dir que hem fet el camí que ens havíem proposat a les sessions de repensar la FESC. Hem assolit l'objectiu d'implementar aquest nou model, que combina reflexió i celebració, i ara el repte és perfeccionar-lo: consolidar la seva vocació transformadora, arribar a públics més diversos i reforçar el seu arrelament territorial. Es tracta d'un **procés constant per trobar l'encaix òptim entre les necessitats de l'economia solidària i les de la ciutadania**, adaptant el format a mesura que avancen les exigències del context.

Només des de la col·laboració i el compromís compartit podem construir una FESC que sigui, alhora, un punt de trobada transformador i una finestra oberta al món, capaç d'inspirar i involucrar tota la societat en el camí cap a una economia més justa i solidària.

IV Jornada de Polítiques Públiques FESC.

Ricard Pedreira
Economista

Perspectives dels joves sobre el moviment cooperatiu

El llibre té quatre parts. La primera tracta d'escrits de diversos autors de diferents països, relacionats entre les cooperatives, amb aspectes que poden interessar els joves, com poden ser l'estalvi, el treball, la col·laboració, el futur, el pensament global en l'empresa i altres. La segona tracta de l'exposició de diversos projectes (setze) desenvolupats per joves, al Canadà, Sudàfrica, Malàisia, Estats Units i altres. La tercera tracta de cooperatives amb continguts de compromís, escolars, de joves, agràries, de crèdit, etc. I té una part final de conclusions i recomanacions.

Exposem aquí alguns exemples de cooperatives per inspirar els nostres joves. **"Nostres bicicletes comunitàries"**, amb seu a Vancouver (Canadà), és una flota de bicicletes comunitàries i un servei total de reparacions. Va ser fundada el 1998 i la porten, entre altres, estudiants voluntaris. Les "bicicletes violetes" tenen totes el mateix cademat i l'accés és comú. El 2001, la flota era de 230 bicicletes. La quota per als estudiants és de deu dòlars, per curs. A més, es demana que facin un curset de tres hores per saber-les arreglar i mantenir.

Una altra cooperativa, **"Desenvolupament de la joventut Kiyoola"**, a Uganda, fundada el 2002, va ser creada per donar feina a joves i desenvolupar les seves habilitats. Creuen en el treball dur i la creativitat. També combaten el consum de drogues. Tenen 112 membres i es dediquen principalment a l'agricultura, la sensibilització VIH/SIDA, i tenen un grup de teatre. Van néixer a partir d'un grup format en capacitació de joves del corresponent Ministeri de Promoció. Com totes les organitzacions, quan comencen els manquen fons, coneixement del mercat i personal capacitada, entre altres, però compten amb aprofundir en la participació, la seva creativitat i aconseguir ajudes.

L'Escola Secundària Simpang, cooperativa de consum, amb seu a Malàisia, va ser fundada el 1997 i consta de 858 membres. L'activitat principal de la zona és la plantació de cautxú i la cooperativa es va constituir per proporcionar dels serveis necessaris. Està organitzada en activitats econòmiques (vendes de llibreria, roba, aliments, serveis de rentatge, lloguer i estacionament de vehicles, servei de còpies i enquadernació), activitats educatives (col·laborant amb el Ministeri d'Educació) i activitats

socials, (esports, serveis comunitaris, premiant estudiants destacats, etc.)

Un altre exemple és el **Centre de negocis d'estudiants** de la Universitat de Massachusetts, que ajuda els joves a començar negocis, donant-los capacitat en gestió cooperativa i habilitats en aquest entorn específic, a través d'organitzacions ja establertes d'aliments, llibreria, bicicletes, restaurant, venda d'entrades per a actes de la universitat i altres. Diferents cooperatives estan ubicades en el Centre: People's Market (El mercat de la gent), Earthfoods (Aliments de la terra), Campus Design and Copy (disseny i còpia del campus), The Bike Co-op (Cooperativa

de bicicletes) i Tix Unlimited (entrades d'espectacles), entre altres.

Cooperatives de joves de Sèrbia és un altre exemple. "Cada any, uns 200.000 joves de Sèrbia aconsegueixen la seva primera exposició al món del treball". D'ells, 50.000 de manera permanent i tots estan coberts pel sistema de protecció social. El procés els permet familiaritzar-se amb el sistema cooperatiu i molts d'ells formaran les seves pròpies cooperatives. Admeten des de persones sense educació formal fins a graduats universitaris.

Explica Erik Haensel, del Canadà, que Internet és una font poderosa d'informació sobre aquest tema i durant setmanes

va estar buscant informacions sobre cooperatives de tot el món que poguessin ajudar els joves a entrar en el món cooperatiu. Aquest llibre que tenim a les mans seria un compendi d'aquesta recerca.

Preguntes com les següents podrien ser, segons ell, pertinents a Internet. Què estic buscant? Per on hauria de començar? Encara que la cooperativa no tingui lloc web, es podria començar per Google. On estaria la informació? Punts de contacte podrien ser: www.ica.coop (Aliança Cooperativa Internacional) o www.ilo.org (Organització Internacional del Treball) o també, a través del país o governs propis, o de les paraules *coop* o *producció*.

SMITH, Julia, et al. (edit)

Los jóvenes reinventan las cooperativas

Buenos Aires: Prometeo, 2006

ISBN: 9789875740952

21 x 15 cm

246 pàgines

AMB EL SECTOR EDITORIAL I LLIBRER DEL PAÍS VALENCIÀ

Fem una crida a llegir llibres de l'editorial cooperativa **Sembra Llibres** i donar suport per les pèrdues produïdes per la *barranca* de la comarca de l'Hora Sud, així com de la resta d'editorials, llibreries i teixit cultural i popular valencià arrasat per la gota freda.

Algunes de les editorials afectades són: Editorial Afers (Catarroja), L'Orquídia de Darwin (Torrent), Llibres de l'Encobert (Torrent), Sembra Llibres (Benimaclet-València), Edicions del Camacuc (Païporta), Edicions del Buc (la Pobla de Farnals), Andana Editorial (Picassent), Edicions Tres i Quatre (València), Edicions Bromera (Alzira) i Edicions del Bullent (Picanya).

Llista exhaustiva d'editorials afectades de l'Associació d'Editorials del País Valencià: www.editorialsvalencianes.org/editorials-2

També podeu ajudar les **llibreries afectades**, col·laborant amb la campanya Tornem la vida a les llibreries #dana2024 del Gremi de Llibrers de València: www.gremidellibres.com/tornem-vida-llibreries/

**Representem, agrupem,
acompanyem i
visibilitzem...**

un model laboral compromès
amb la comunitat que es basa
en els valors d'autoajuda,
responsabilitat, democràcia,
igualtat, equitat i solidaritat.

**Cooperatives
de Treball**

Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya
Premià 15, 1a planta. 08014 Barcelona
Tel: 93 318 81 62

cooperativest treball.coop

Participa en
la cultura
cooperativa!

T'ho expliquem a
nexe.coop

PALAU ROBERT
Passeig de Gràcia, 107
08008 Barcelona
Tel. 932 368 091

palaurobert.gencat.cat

Segueix-nos a:

LEONOR FERRER

UNA VIDA
ENTRE LÍNIES

Exposició fins al
02.02.2025

Sala 4 — Cotxeres

Entrada Lliure
Free Entry

#150LeonorFerrer

BARCELONA 13 JULIO 1906

La Melusina

Generalitat
de Catalunya

150
Leonor
Ferrer